

PÄÄTÖS**Nro** 94/2019**Dnro** ISAVI/5574/2018

Annettu julkipanon jälkeen

12.12.2019

ASIA Onkiveden, Nerkoonjärven, Poroveden ja eräiden muiden järvien säännöstelyn tarkistaminen, Kuopio, Lapinlahti, Iisalmi ja Vieremä

HAKIJA Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

VOIMASSA OLEVAT LUPAPÄÄTÖKSET

Vesistötoimikunta myönsi 22.12.1941 antamallaan päätöksellä nro 32/1941, minkä korkein hallinto-oikeus päätöksellään 3.6.1942 pysytti, tarkoitusta varten perustetulle laskuyhtiölle luvan Maaningan, Lapinlahden, Iisalmen, Vieremän, Sonkajärven ja Pielaveden kunnissa sekä Iisalmen kaupungissa sijaitsevien Onkiveden, Nerkoonjärven, Poroveden ynnä muiden järvien laskemiseen ja säännöstelemiseen.

Itä-Suomen vesioikeus kumosi 29.1.1987 antamallaan päätöksellä nro 107/Va I/86 vesistötoimikunnan päätöksen säännöstelyä koskevat määräykset 2, 3, 4 ja 5, ja antoi vesi- ja ympäristöhallitukselle noudatettavaksi säännöstelyä koskevat uudet määräykset A 1) - 7), B 1) - 6), C 1) - 4) ja D 1) - 3). Samalla vesioikeus muutti myös veden korkeuksien tarkkailemista ja juoksutusten kirjanpitoa sekä tietojen toimittamista koskevia alkuperäisen luvan määräyksiä 11) - 13).

Itä-Suomen vesioikeus muutti 14.6.1993 antamallaan päätöksellä 64/93/2 säännöstelyä koskevat määräykset A 5), B 4), D 1) ja D 3), lisäsi säännöstelyä koskevat uudet määräykset C 2a) ja C 5) sekä muutti vedenkorkeuksien tarkkailun järjestämistä koskevaa määräystä 11).

Itä-Suomen ympäristölupavirasto muutti 12.9.2007 antamallaan päätöksellä nro 103/07/2 Onkiveden säännöstelyä koskevia määräyksiä A 1), A 2), A 5) ja A 7), Poroveden säännöstelyä koskevia määräyksiä B 2), B 4) ja B 7) sekä poisti määräykset A 4) ja D 1).

HAKEMUS

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on 29.11.2018 aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja 19.3.2019 täydentämässään hakemuk-

nessa pyytänyt Onkiveden, Nerכוןjärven, Poroveden ynnä muiden järvien säännöstelyn tarkistamista laatimansa Onki- ja Poroveden padotus- ja juoksutus selvityksen perusteella. Lupaa haetaan muutettavaksi siten, että Onki- ja Poroveden säännöstely määräyksiin sisältyvästä pakollisesta kevätalennuksesta ja loppuvuoden vedenpinnan nostosta luovutaan. Kevätalennus on kuitenkin mahdollista tehdä esimerkiksi silloin, jos lumimäärä on keskimääräistä suurempi tai tulvaennusteet lupaavat keskimääräistä suurempaa tulvaa.

Hankkeen tarkoitus

Säännöstelyn tarkistamisen tavoitteena on ilmastomuutokseen sopeutuminen sekä säännöstelystä järven tilalle ja käytölle aiheutuvien haittojen vähentäminen. Ilmastomuutoksen vaikutuksesta Poro- ja Onkiveden kevättulvat tulevat harvinaistumaan ja pienenemään, minkä vuoksi useimpina vuosina kevätkuopan teko olisi turhaa. Maaninkajärvellä tulvien lukumäärä pysyy kuitenkin lähes samana lähivuosikymmenien ajan ja voi jopa yleistyä vuosisadan loppupuolella, mikä johtuu Maaninkajärven yhteydestä Kallavedeen, jossa taviaikaisen sademäärän kasvu suuren valuma-alueen johdosta korvaa sulantatulvahuippujen pienenemisen. Tällöin kevätkuopan tekeminen voi jopa nostaa Maaninkajärven tulvahuippua, kun kevättulva aikaistuu niin, että Poro- ja Onkiveden juoksutuksia lisätään juuri tulvahuipun aikaan. Säännöstelyn toteutusohjeessa on esitetty, että alennus tehdään vain, jos Onkiveden valuma-alueen lumen aluevesiarvo ylittää maaliskuun 1. päivänä 120 millimetriä.

Ilmastomuutoksen vaikutuksesta talvitulvat tulevat sademäärän lisääntymisen ja leudontuvien talvien aiheuttaman lumen sulannan vuoksi kasvamaan ja yleistymään, minkä vuoksi marraskuussa tehtävä keskimäärin 15 senttimetrin vedenkorkeuden nosto jätettäisiin tekemättä. Vedenkorkeuden alaraja esitetään säilytettäväksi kesän alarajan tasolla vuoden loppuun saakka. Loppuvuoden ylärajaan ei esitetä muutoksia. Ilman talviaikaista vedenkorkeuden nostoa sekä tulvatilanteessa hyvin suunnitelluilla juoksutuksilla Onkiveden lähtövirtaamahuippua voitaisiin pienentää 5–20 kuutiometriä sekunnissa pahimmissa talvitulvatilanteissa. Onkiveden lähtövirtaamahuipun pienentämisen on todettu helpottavan tulvatilannetta Maaninkajärvellä.

Vesistötiedot

Valuma-alue tiedot

Onki- ja Poroveden säännöstely on aloitettu vuonna 1951. Onki- ja Porovesi kuuluvat lisälmen reittiin, joka on Vuoksen vesistöön kuuluvan Kallaveden reitin läntinen haara. Reitti alkaa Suomenselältä ja päättyy Kallaveden tasossa olevaan Maaninkajärveen. Reitin ylemmän keskusjärven muodostaa Porovesi ja sen kanssa samassa tasossa ovat Haapajärvi, Iijärvi ja Nerכוןjärvi (jatkossa Porovesi) sekä keskimäärin 5–10 cm ylempänä olevat Palois-, Kilpi- ja Viitaanjärvi. Poroveteen laskee kolme sivureittiä: lännestä Kiuruveden reitti, pohjoisesta Vieremän reitti ja idästä Sonkajärven reitti. Valuma-alueen koko Poroveden luusuassa, Nerohvirrassa, on 4 715 km², josta järvien osuus on 6,1 %. Keskivirtaama Nerohvirrassa on vuosien 1988–2015 välillä ollut 50 m³/s.

Poroveden altaasta vedet virtaavat Nerohvirran kautta alempaan lisälmen reitin keskusjärveen Onkiveteen. Onkiveteen tulee vielä lisävesiä idästä Naarvanjoen vesistöalueelta. Nerohvirrassa on säännöstelypato, jolla säännöstellään yläpuolisten järvien vedenkorkeutta. Onki- ja Poroveden välinen putouskorkeus on keskivedenkorkeudella noin

yksi metri. Järvien välille on rakennettu Nerכון sulkukanava. Valuma-alueen pinta-ala Onkiveden luusuassa, Viannankoskessa, on 5 565 km² ja järvisyys 7,6 %. Viannankosken keskivirtaama on vuosien 1988–2015 välillä ollut 62 m³/s.

Onkivedestä vedet purkautuvat Viannankosken padon kautta Kallaveden tasossa olevaan Maaninkajärveen. Onkiveden ja Maaninkajärven välinen putouskorkeus on keskiveden aikana noin kolme metriä ja niitä yhdistää Viannankosken lisäksi Ahkionlahden kanava. Maaninkajärvestä vedet purkautuvat Tavinsalmen ja Mustavirran kautta Pieni eli Ylä-Ruokoveteen ja sieltä edelleen Ruokovirran kautta Suuri eli Ala-Ruokoveteen (jatkossa Maaninkajärvi) ja edelleen Pohjois-Kallaveteen. Maaninkajärvi ja Kallavesi ovat samassa tasossa lukuun ottamatta tulva-aikoja, jolloin järvien välillä voi olla putouskorkeutta jopa 40 cm. Maaninkajärven lähivaluma-alueen pinta-ala on 260 km², joten valuma-alueen pinta-ala Ruokovirrassa on 5 825 km².

Poro- ja Onkivesi sekä Maaninkajärvi kuuluvat Vuoksen vesienhoitoalueeseen. Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016–2021 Poro- ja Onkiveden ekologinen tila on tyydyttävä ja kemiallinen tila hyvä. Maaninkajärven ekologinen tila on myös tyydyttävä ja kemiallinen tila hyvää huonompi. Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa Vuoksen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueille vuosiksi 2016–2021 on vesien kunnostus, säännöstely ja rakentaminen -sektorin yhtenä päätoimenpiteenä säännöstelykäytännön kehittäminen. Perustoimenpiteenä on mainittu, että lisälmen reitillä tehdään padotus- ja juoksutusselvitys, jossa tarkastellaan toimenpiteitä, joilla tulvasta tai kuivuudesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voitaisiin vähentää erityisesti Onki- ja Porovedellä sekä niiden alapuolisella Maaninkajärvellä. Toimenpideohjelman mukaan ELY-keskus saattaa selvityksen perusteella aluehallintovirastossa vireille hakemuksen säännöstelylupaun sisältyvien määräysten muuttamiseksi.

Vedenkorkeudet

Onki- ja Poroveden sekä Maaninkajärven vedenkorkeuksista on jatkuvia havaintoja 1800-luvulta lähtien. Onki- ja Poroveden suurimmat havaitut tulvahuiput ajoittuvat vuosille 1898 – 1899. Porovedellä tulva nousi huippuunsa keväällä 1898, jolloin vedenpinta oli ylimmillään korkeudessa NN+87,92 m, noin 1,7 metriä nykyistä keskitulvaa ylempänä. Alimmillaan Poroveden vedenpinta oli vuosina 1941–1942 korkeudessa NN+85,10 m, mikä on likimain nykyisen kevätminimin tasolla. Onkivedellä suurin tulvahuippu havaittiin kesäkuussa 1899, jolloin vesi nousi korkeuteen NN+86,94 m eli noin 1,9 metriä nykyistä kevättulvaa korkeammalle. Onkivedellä vedenpinta laski alimmillaan korkeuteen NN+83,86 m, mikä on noin 5 senttimetriä nykyistä kevään alarajaa ylempänä.

Säännöstelyllä Poroveden keskivedenkorkeus on laskenut noin 12 senttimetriä ja Onkiveden keskivedenkorkeus noin 20 senttimetriä. Säännöstelyllä on ollut vaikutusta alimpia vedenkorkeuksia nostavasti ja ylimpiä vedenkorkeuksia laskevasti. Oheisessa taulukossa on esitetty Poroveden, Onkiveden ja Maaninkajärven havaitut vedenkorkeuden keski- ja ääriarvot (NN + m) sekä Poroveden ja Onkiveden vastaavat tiedot laskennallisesti luonnonmukaisiksi palautettuina vuosilta 1987–2015.

	Vedenkorkeuden tunnusluku	havaittu ¹⁾ NN + m	luomu ²⁾ NN + m	ero (havaittu-luomu) m
Porovesi				
	HW ³⁾	86,75	87,57	-0,82
	MHW ⁴⁾	86,17	86,86	-0,69
	MW ⁵⁾	85,56	85,68	-0,12
	MNW ⁶⁾	85,17	85,19	-0,02
	NW ⁷⁾	85,06	84,64	+0,42
Onkivesi				
	HW	85,53	86,51	-0,98
	MHW	85,00	85,88	-0,88
	MW	84,56	84,76	-0,20
	MNW	84,08	84,23	-0,15
	NW	83,77	83,99	+0,22
Maaninkajärvi				
	HW	82,51		
	MHW	82,12		
	MW	81,58		
	MNW	81,23		
	NW	80,94		

¹⁾ havaittu = nykyisen säännöstelyn mukaiset (=havaitut) vedenkorkeudet

²⁾ luomu = luonnonmukaisiksi palautetut (=säännöstelymallilla lasketut) vedenkorkeudet

³⁾ HW = ylivesi, tarkasteluajanjakson ylin vedenkorkeus

⁴⁾ MHW = keskiylivesi, tarkasteluajanjakson vuosimaksimien keskiarvo

⁵⁾ MW = keskivesi, tarkasteluajanjakson päivittäisten vedenkorkeuksien keskiarvo

⁶⁾ MNW = keskialivesi, tarkasteluajanjakson vuosiminimien keskiarvo

⁷⁾ NW = alivesi, tarkastelujakson alin havaittu vedenkorkeus

Virtaamat

Onki- ja Poroveden menovirtaamista on jatkuvia havaintoja sekä luonnontilaisilta että säännöstellyiltä vuosilta. Maaninkajärven menovirtaamista ei ole havaintoja. Oheisessa taulukossa on esitetty virtaamien keski- ja ääriarvot Viannonkoskessa ja Nerohvirrassa vuosina 1988–2015. Arvoihin sisältyy myös Ahkionlahden ja Nerkoon kanavien tulva-juoksutukset.

Virtaaman tunnusluku	Nerohvirta m ³ /s	Viannankoski m ³ /s
HQ ¹⁾	424	422
MHQ ²⁾	256	273
MQ ³⁾	50	62
MNQ ⁴⁾	3,3	5,2
NQ ⁵⁾	0,2	0

¹⁾ HQ = ylivirtaama, tarkasteluajanjakson ylin virtaama

²⁾ MHQ = keskiylivirtaama, tarkasteluajanjakson vuosimaksimien keskiarvo

³⁾ MQ = keskivirtaama, tarkasteluajanjakson päivittäisten virtaamien keskiarvo

⁴⁾ MNQ = keskialivirtaama, tarkasteluajanjakson vuosiminimien keskiarvo

⁵⁾ NQ = alivirtaama, tarkastelujakson alin virtaama

Nykyinen säännöstely

Onki- ja Poroveden säännöstely aloitettiin vuonna 1951 vesistötoimikunnan 22.12.1941 antaman ja korkeimman hallinto-oikeuden 3.6.1942 vahvistaman luvan mukaisesti.

Hankkeessa oli yli 1 800 osakasta, mutta säännöstelyn hoito siirrettiin kokonaisuudessaan valtiolle vuonna 1968. Säännöstelyn tavoitteena oli alentaa maataloudelle haitallisia vedenkorkeuksia. Koska säännöstelystä aiheutui monia haittoja muun muassa kalataloudelle, säännöstelyn muutoksen suunnittelu aloitettiin 1980-luvun alkupuolella ja säännöstelyä muutettiin vesioikeuden luvilla 29.1.1987 ja 14.6.1993. Vuonna 1993 annettuun säännöstelylupaan sisältyi ehto, jonka mukaan ympäristökeskuksen oli pantava vireille luvan tarkistamista koskeva hakemus asianosaisen tai viranomaisen sitä vaatiessa.

Luvan tarkistamiseksi tehtiin kaksi aloitetta, joiden pohjalta ympäristökeskus haki vuonna 2003 Itä-Suomen ympäristölupavirastolta säännöstelyn lupaehdojen tarkistamista. Tarkistamisen tavoitteena oli säännöstelystä vesistön virkistyskäytölle ja kalataloudelle aiheutuvien haittojen vähentäminen. Monien vaiheiden jälkeen Itä-Suomen ympäristölupavirasto antoi asiasta päätöksen 12. syyskuuta 2007. Uutta säännöstelylupaa alettiin noudattaa heti päätöksen saatua lainvoiman. Lupamuutoksen tavoitteena oli kasvillisuushaittojen vähentäminen ja kevätkutuisten kalojen lisääntymisolosuhteiden parantaminen. Voimassa olevaan lupaan ei sisälly tarkistamisvelvoitetta.

Onkiveden säännöstelyä hoidetaan Viannankoskessa olevalla padolla, jossa on 8 luukuilla suljettavaa tulva-aukkoa, myllyaukot padon molemmissa reunoissa sekä uittoaaukko ja kalaporrasaukko. Vesitilanteesta riippuen juoksutuksiin voidaan käyttää myös Ahkiolahden kanavaa. Onkiveden alaosassa olevassa, Viannankosken padon länsipäässä sijaitsevassa, ns. Viannansaaressa on Savon Voima Oy:n omistama pieni voimalaitos, jolla on oikeus juoksuttaa vettä entisen myllyaukon kautta nykyisten säännöstelyrajojen sallimissa rajoissa. Voimalaitoksen rakennusvirtaama on 7,5 m³/s.

Poroveden tasossa olevat altaat ovat likimain metrin korkeammalla kuin Onkivesi. Porovettä säännöstellään Nerohvirran padolla, jossa on 12 luukuilla suljettavaa tulva-aukkoa sekä kalaporrasaukko. Nerohvirran padon itäpuolella on luonnonmukaiseksi kalatieksi kunnostettu sivu-uoma, jonka virtaama vaihtelee vedenkorkeuden mukaan välillä 0,2–9 m³/s. Tarvittaessa juoksutuksiin voidaan käyttää myös Nerkaan kanavaa.

Kanavien käyttö juoksutuksiin hoidetaan tie- ja vesirakennushallituksen ja vesihallituksen 24.2.1983 allekirjoittaman yhteistoimintasuunnitelman mukaisesti. Viannankosken ja Nerohvirran padot on automatisoitu ja niitä hoidetaan pääsääntöisesti kaukokäytöllä Kuopiosta.

Onki- ja Poroveden säännöstelyä koskevissa luvissa on vedenpinnan korkeudelle määrätty kiinteä ylä- ja alaraja. Tulva-aikana vedenkorkeuden nousua pyritään estämään pitämällä säännöstelypadot täysin auki ja kevättulvalle on asetettu tavoitekorkeus (ns. haukikumpu), jonka alapuolella patoa ei tarvitse pitää täysin auki. Kevättulvan jälkeen vedenkorkeus on pidettävä luvassa määrätyllä tavoitekorkeudella joulukuun alkuun saakka. Tavoitekorkeuteen sallitaan ± 10 cm vaihtelu.

lusalmen reitillä tehdyt väyläperkaukset ja kanavointityöt ovat laskeneet Maaninkajärven vedenpintaa. Vaikka aiemmin Kallaveden ja Maaninkajärven pinnankorkeuksien välinen ero oli jopa 0,5 metriä, noudattelee Maaninkajärven vedenpinta nykyisin Kallaveden pinnankorkeutta tulva-aikoja lukuun ottamatta.

Kallavesi on säännöstelty järvi. Säännöstelyn päätavoitteena on vesiliikenteen olosuhteiden turvaaminen. Kallavettä säännöstellään Naapuskosken säännöstelypadolla. Tarvittaessa juoksutuksiin voidaan käyttää myös vuonna 2016 valmistunutta Konnuksen tulvajuoksutuskanavaa sekä suurtulvatilanteessa myös vesiliikennekanavaa. Kallaveden vedenkorkeudelle on määrätty kiinteä alaraja (NN+80,90 m) ja tavoitteellinen yläraja (NN+82,00 m). Laivaliikennekaudella (1.5.–10.12.) vedenkorkeus ei saisi alittaa korkeutta NN+81,25 m.

Suojelualueet ja kaavoitus

Onki- ja Poroveden sekä Maaninkajärven alueella on kolme Natura2000 -aluetta, joista kaksi, lisalmen lintuvedet (FI0600056) ja Maaningan lintujärvet (FI0600051), on lintudirektiivin mukaisia erityisiä suojelualueita (SPA-alueet) ja yksi, Valkeinen (FI0600042), erityisten suojelutoimien alue (SAC-alue). Järvillä on huomattava merkitys vesilintujen muutonaikaisena levähdysalueena, sekä tutkimus- ja luonnonharrastuskohteina.

Poroveden luoteisosassa oleva Vedenpäänlahti kuuluu lisalmen lintuvedet -alueeseen. Se on arvokas lintuvesikohde ja kasvillisuudeltaan ja linnustoltaan monipuolinen kokonaisuus. Vedenpäänlahden järviruokokasvustot ovat houkuttelleet paikalle myös ruoikoista riippuvaa lajistoa, mikä lisää alueiden arvoa.

Onkiveden, Poroveden tasossa olevien altain ja Maaninkajärven rannalla on voimassa 16 osayleiskaava tai rantaosayleiskaavaa. Ainoastaan Onkiveden länsiranta Kuopion kaupungin alueella sekä Haapajärven lounaiskulma lialmessa on kaavoittamatta. Voimassa olevia rantaan rajoittuvia asemakaavoja on 24 ja ne sijoittuvat pääasiassa lialmen kaupunkikeskustaan, Lapinlahden kirkonkylän taajamaan sekä entisen Maaningan kunnan keskusta-alueelle.

Vesi- ja ranta-alueen käyttö

Onki- ja Poroveden sekä Maaninkajärven pääasiallisia käyttömuotoja ovat vesiliikenne ja uitto, linnustus, veneily, virkistyskalastus ja muu virkistyskäyttö. Valion Lapinlahden tehdas ottaa Onkivedestä Linnansalmen edustalta lauhde- ja jäähdytysvettä noin 14 000 kuutiometriä vuorokaudessa. Viannankoskessa on Savon Voima Oyj:n omistama pienvoimalaitos, jolla on oikeus juoksuttaa entisen myllyaukon kautta vettä säännöstelyrajojen sallimissa rajoissa.

Kuopio–lialmi laivaväylä (kulkusyvyys 2,4 m) kulkee Maaninkajärven ja Onkiveden kautta Nerkoönjärvelle ja sieltä edelleen Porovedelle. Reitillä on Ahkionlahden ja Nerkoön sulkukanavat, joita käytetään myös tulvajuoksutuksiin. Alueen tavaraliikenne koostuu lähes yksinomaan puunkuljetuksista. lialmen reitin uittosääntö on vahvistettu Itä-Suomen vesioikeuden 11.2.1986 antamalla päätöksellä nro 16/Ym I/85. Poroveden Peltosalmella on edelleen toiminnassa oleva pudotuspaikka. Uittosääntöön on Itä-Suomen vesioikeuden 16.4.1997 antamalla päätöksellä nro 1996/144 (Hu) lisätty Tuovilanlahden pudotuspaikan korvaava Ahkionlahden pudotuspaikka, joka sijaitsee kanavan alapuolella Maaninkajärven puolella. Pudotuspaikoille ajettut puumäärät ovat olleet viime vuosina laskusuunnassa.

Rannat ovat pääosin maa- ja metsätalouskäytössä. Onki- ja Poroveden alueella rantapellot on viljelty lähes vesirajaan saakka. Viljellyn pellon alareuna on määrätynyt keskimääräisen tulvakorkeuden mukaan. Koska Maaninkajärven tulvahuippu ajoittuu myöhempään ajankohtaan, on Maaninkajärven rannoilla pellon alaraja keskivedenkorkeuteen nähden korkeammalla kuin Onki- ja Porovedellä.

Järvien rannoilla on runsaasti loma-asutusta. Rantaviivan tuntumassa (etäisyys alle 100 m) sijaitsevia rakennettuja rantakiinteistöjä on Onkivedellä noin 800, Porovedellä noin 600 ja Maaninkajärvellä noin 300. Virkityskäyttömallilla tehdyn arvion mukaan virkistyskäytön kannalta olisi paras, jos vedenkorkeuden vaihtelu olisi avovesikaudella mahdollisimman vähäinen ja pysyttelisi Onkivedellä tasolla NN +84,45–84,70 m ja Porovedellä tasolla NN +85,55–85,75 m. Maaninkajärvellä laaditun mallin mukaan rantakiinteistöjen käytön kannalta paras vedenkorkeus Kallavedellä on välillä NN +81,50–81,90 m, mikä ei ole kuitenkaan Kallaveden rantojenkäytön kannalta optimaalinen korkeus.

Säännöstelyn kehittämistarpeet

Onki- ja Poroveden säännöstelyn tarkistamiseen liittyen vesistömallin (SYKE-WSFS) avulla simuloitiin erilaisia säännöstelykäytäntöjä toteutuneissa hydrologisissa tilanteissa vuosina 1985–2014 sekä ilmastomuutoskenaarioiden mukaisissa hydrologisissa olosuhteissa lähitulevaisuudessa, eli vuosien 2020–2049 välillä ja vuosisadan loppupuolella, eli vuosien 2050–2079 välillä. Nykytilaan perustuvissa laskennoissa käytettiin lähtötietoina kyseisen jakson havaintoihin perustuvaa säädataa. Ilmastomuutosmallinnoissa säädata perustui Ilmatieteenlaitoksen laatiman seitsemän alueellisen ilmastoskenaarioiden keskiskenaarioon. Mallinnuksia tehtiin sekä nykyisen säännöstelyn mukaisella säännöstelyohjeella että usealla erilaisella sopeutuvalla säännöstelyohjeella. Lisäksi mallinnettiin järvien luonnonmukaiset vedenkorkeudet.

Ilmastomuutoksen myötä tulovirtaamat kasvavat syksyllä ja talvella, mikä voi lisätä tulvariskiä Onki- ja Porovedellä sekä Maaninkajärvessä. Onki- ja Poroveden ranta-alueella syntyy tulvatilanteissa vahinkoja lähinnä maa- ja metsätaloudelle. Rakenteille tai teollisuudelle vahinkoja aiheuttavien tulvien toistuvuus on noin kerran 100 vuodessa. Tulvia Onki- ja Porovedessä on mahdollista estää kanavien kautta tehtävillä juoksutuksilla. Tällöin kuitenkin tulvahaitat Maaninkajärvessä kasvavat, koska vesi ei pääse purkautumaan Kallaveteen järvien välisten salmien padottavan vaikutuksen vuoksi.

Maaninkajärven ja Kallaveden välinen korkeusero alkaa kasvaa Onkiveden lähtövirtaaman ylittäessä 100 m³/s. Korkeusero on noin 10 cm virtaaman ollessa 260 m³/s ja kasvaa eksponentiaalisesti. Erityisesti talvelle ajoittuvat tulvat voivat rikkoa laituri- ym. rantarakenteita, mutta korvattavia vahinkoja on syntynyt harvoin.

Voimassa olevien lupaehtojen mukaan sekä Onkiveden että Poroveden vedenkorkeutta on alennettava tammi–huhtikuun välisenä aikana 40–50 cm. Viime vuosina kevään lumimäärä on ollut niin pieni, että alennuksen toteuttamiseen ei ole ollut perusteita. Ilmastomuutoksen myötä kevään tulovirtaamien ennustetaan vielä pienenevän, mikä voi lisätä alkukesän kuivuusriskejä. Vedenkorkeuden alentamisesta aiheutuu haittaa matalien ja huonokuntoisten järvien tilalle ja kevättalven verkkokalastuksen vaikeutumisesta on tullut toistuvasti valituksia ELY-keskukseen. Vedenpinnan laskusta aiheutuu haittaa myös virkistyskäytölle Onkivedellä vedenkorkeuden alittaessa korkeuden NN +84,40 m ja Porovedellä jo korkeuden NN +85,50 m. Vesiliikenteelle haittaa aiheutuu vedenpinnan laskiessa alle väylien mitoituksessa käytetyn alavertailutason, joka on Onkivedellä NN

+84,30 m ja Porovedellä NN +85,30 m. Haittavaikutuksia on pyritty ehkäisemään pitämällä vedenpinta kevättalvella mahdollisimman lähellä sallittua ylärajaa ja alitukset ovat viime vuosina olleet harvinaisia.

Maaninkajärvellä virkistyskäytölle aiheutuvat haitat kasvavat, kun vedenkorkeus laskee alle tason NN +81,40 m. Vesiliikenteelle haittaa aiheutuu, kun vedenpinta laskee alle laivaliikennekauden alarajan NN +81,25 m. Virkistyskäytölle haittaa on aiheutunut lähes joka vuosi säännöstelyllä jaksolla 1973–2016 ja laivaliikenteen alaraja on alitettu toistuvasti. Ilmastonmuutoksen seurauksena Maaninkajärvellä alimmat vedenkorkeudet kesällä ja syksyllä laskevat, jolloin alhaiset vedenkorkeudet muodostavat entistä suuremman haitan. Vesiliikenteelle ja virkistyskäytölle alhaisista vedenkorkeuksista aiheutuvan haitan vähentämiseksi ja ilmastonmuutokseen varautumiseksi Kallaveden säännöstelylupaa tarkistettiin vuonna 2012. Tarkistetun luvan mukaisesti kevätalennus voidaan jättää tekemättä, kun lumimäärä on vähäinen.

Säännöstelyn kehittämiseksi sovellettiin vesistömallia, jonka avulla etsittiin sekä nykyisiin että ilmastonmuutoksen jälkeisiin olosuhteisiin sopeutuva säännöstelyohje. Käytetyn ilmastoskenaarion mukaan talvitulvat kasvavat ja yleistyvät siten, että vuodenvaihteen 2013–2014 tulvakorkeus, jonka toistuvuus ajanjaksolla 1971–2000 oli kerran 150 vuodessa, toistuisi ajanjaksolla 2040–2069 keskimäärin kerran 30 vuodessa. Mallia sovellettiin kolmeen säännöstelyvaihtoehtoon, käyttäen lähtötilanteena vuodenvaihteen 2013–2014 tulvatilannetta. Vaihtoehdot olivat vedenkorkeuden nosto marraskuun aikana 10–15 cm, vedenkorkeuden pitäminen kesän ja syksyn tavoitetasolla sekä varautuminen talvitulviin laskemalla järvien vedenkorkeutta 10–15 cm marraskuun aikana.

Tulosten perusteella Poroveden tulvahuippuun oli vaikutusta vain viimeksi mainitulla vaihtoehdolla. Vedenkorkeuden nostamatta jättämisellä oli kuitenkin vaikutusta Poroveden lähtövirtaaman suuruuteen ja siten Poroveden tulvakorkeuteen 3 cm alentavasti. Marraskuussa tehty vedenkorkeuden lasku alensi tulvahuippua Porovedellä 4 cm ja Onkivedellä 11 cm. Maaninkajärven tulvahuippu pieneni molemmilla vaihtoehdoilla vain 2 cm. Koska talvitulvat tulevat kasvamaan ja yleistymään, Onkiveden lähtövirtaamahuippua voidaan pienentää 5–20 m³/s pahimmissa talvitulvatilanteissa, jos vedenkorkeutta ei nosteta ja juoksutukset suunnitellaan tulvatilanteessa hyvin. Tämä helpottaisi myös tulvatilannetta Maaninkajärvellä.

Nykyisen juoksutussäännön mukaisella talviaikaisella vedenkorkeuden nostolla on siis vähäinen negatiivinen vaikutus talvitulviin varautumisen kannalta. Toisaalta sillä on vähäinen positiivinen vaikutus järvien talviaikaiseen happitilanteeseen, sillä vedenkorkeuden nosto lisää järvien kokonaishapen määrää noin viidellä prosentilla. Toisaalta, kun ilmastonmuutoksen vaikutuksesta jääpeitteinen aika lyhenee, pienenee riski talviaikaiselle happikadolle. Talvitulvien kasvun ja lisääntymisen ja toisaalta talviaikaisen happikadon riskin pienenemisen johdosta suositellaan lupaehtojen muuttamista niin, että talviaikainen vedenkorkeuden nosto voidaan tehdä harkinnanvaraisesti.

Mallin mukaan Poro- ja Onkiveden säännöstelylupien mukaisten kevätkuoppien vaikutus kevään tulvahuippuihin on suhteellisen pieni. Parhaimmillaan vaikutus on 4–5 cm Poro- ja Onkiveden ja 4 cm Maaninkajärven maksimivedenkorkeuksiin. Kevättulvat tulevat ennusteen mukaan harvinaistumaan siten, että kun viimeisen 30 vuoden vertailujaksolla mallinnuksen mukaan kevättulvia oli 4–5 kappaletta, olisi ajanjaksolla 2020–2049 ja 2050–2079 vastaavan suuruisia tulvia 0–1 kappaletta. Tämän johdosta mallitarkastelun

tuloksena on suositus, että kevätkuoppa tehdään joustavasti talvina, jolloin Onkiveden yläpuolisen alueen lumen vesiarvo ylittää 120 mm ennen maaliskuun alkua. Tällöin kevään tulvahuippuja voitaisiin laskea 1–5 cm. Nykyilmastossa lumen vesiarvo ylittää 120 mm keskimäärin joka toinen vuosi, mutta tulevaisuudessa tarve kevätkuopan tekemiselle olisi harvemmin, mikä vähentäisi siitä aiheutuvia haittoja.

Tarkistamisen vaikutukset

Säännöstelyn tarkistamisen vaikutuksia arvioitiin rantavyöhykkeen eliöstöön, hauen ja syyskutuisten kalojen lisääntymisolosuhteisiin, virkistyskäytön edellytyksiin sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiin. Arvioinnissa verrattiin vesistömallilla vuosille 1985–2014 laskettuja nykyisen säännöstelyn mukaisia sekä vuosille 2020–2049 ja 2050–2079 mallinnettuja tarkistetun säännöstelyn mukaisia vedenkorkeuksia ja virtaamia. Vedenkorkeuden perusteella laskettiin mittarit arvioinnin kohteena oleville muuttujille.

Arvioinnin tuloksena todettiin, että sopeutuvan ilmastonmuutoksen seurauksena ja sopeutuvalla säännöstelyllä on rantavyöhykkeen eliöstöön vähäinen positiivinen vaikutus, kun jäätyvän ja jäänpainaman vyöhykkeen osuus tuottavasta rantavyöhykkeestä pienee. Hauen lisääntymisolosuhteisiin sopeutuvalla säännöstelyllä on lievästi positiivinen vaikutus, kun tulvat madaltuvat ja saraikon minimisyvyys jonkin verran kasvaa. Sopeutuva säännöstely parantaa myös syyskutuisten kalojen lisääntymisolosuhteita sekä helpottaa talvikalastusta, kun kevätalennusta ei enää tehdä joka vuosi. Virkistyskäytön kannalta järvien säännöstelykäytäntö on jo nyt hyvä, kun avovesikaudella vedenkorkeuden vaihtelu pysyy vähäisenä. Ilmastonmuutoksen myötä jäänlähtö aikaistuu, mikä saattaa nykykäytännöllä lisätä vaihtelua. Sopeutuvalla säännöstelyllä vaihtelu säilyy nykyisenlaisena. Koska kasvukauden vedenkorkeudet eivät nouse nykyiseen verrattuna, ei sopeutuvalla säännöstelyllä ole vaikutusta maa- ja metsätalouteen.

Kevätalennuksesta luopuminen ei vaikuta järvien ylimpiin vedenkorkeuksiin, joten sopeutuvasta säännöstelystä ei aiheudu tulvahaittoja rakennuksille tai muille rakenteille. Järvien keskivedenkorkeus ei muutu, joten maa - ja vesialueen välinen rajakaan ei muutu, eikä hankkeesta siten aiheudu omaisuusvahinkoja. Sopeutuvalla säännöstelyllä ei ole haitallisia vaikutuksia lisälmen reitin vesiliikenteeseen eikä uittoon eikä myöskään uiton toimipaikkojen käyttöön, mutta jäiden lähdön aikaistuminen ilmastonmuutoksen myötä voi pidentää liikennekautta keväällä ja siten parantaa vesiliikenteen olosuhteita. Sopeutuvan säännöstelyn voimatalousvaikutukset jäävät vähäisiksi.

Sopeutuvalla säännöstelyllä ei ole haittavaikutuksia vedenhankintaan eikä vesistön kuormitukseen tai vesiensuojeluun. Muutoksen vaikutukset vesistön tilaan ovat vähäisiä ja etupäässä positiivisia, joten se ei vaaranna Vuoksen vesistön vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden toteutumista. Sopeutuvalla säännöstelyllä ei ole vaikutusta kaavojen toteuttamiseen tai laadintaan, koska vedenkorkeuden muutokset ovat pieniä eivätkä vaikuta vesistön tai rantojen käytettävyyteen. Sopeutuva säännöstely ei vaikuta alueelle perustettuihin luonnonsuojelualueisiin eikä heikennä Natura2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Onki- ja Poroveden tarkistetun säännöstelyn vaikutukset alapuoliseen vesistöön ovat vähäiset, koska alapuolisen Kallaveden altaan pinta-ala on noin viisi kertaa Onki- ja Poroveden pinta-alaa suurempi ja Onki- ja Poroveden valuma-alueen osuus koko Kallaveden valuma-alueesta on vain noin kolmasosa. Kevätkuopan poisjääminen pienentää ke-

vätälven tulovirtaamaa Maaninkajärveen, jolloin vedenkorkeus jää hieman nykyistä matalammaksi, mutta voi kasvattaa kevättulvaa keskimääräistä pienemmillä tulvilla.

Sopeutuvan säännöstelyn johdosta huipputulvat eivät nouse, eikä tulvariski kasva, koska normaalia runsaslumisempina keväinä on mahdollista tehdä kevätkuoppa. Kevätkuopasta luopuminen pienentää Onki- ja Porovedellä alkukesän kuivuusriskiä tilanteissa, joissa kevään tulvavirtaamat eivät riittäisi nostamaan järven pintaa kesäkorkeuteen. Loppuvuoden vedenpinnan nostosta luopumisella on vähäinen talvitulvariskiä pienentävä vaikutus poikkeuksellisissa tilanteissa, mutta sillä voidaan vähentää tulvariskejä sekä kanavajuoksutustarvetta tavanomaisemmissa tulvatilanteissa.

Säännöstelyn tarkistamisen hyödyt ja haitat

Tarkistamisen vaikutus keskivedenkorkeuteen vertailujaksolla 1985–2014 on arvioitu olevan noin 1 cm eli tarkistaminen ei vaikuta maa- ja vesialueen rajaan. Koska säännöstelyn tarkistaminen ei vaikuta kasvukauden vedenkorkeuksiin, tarkistamisesta ei aiheudu haittoja maa- ja metsätaloudelle eikä muutakaan korvattavaa haittaa.

Vedenkorkeuden kevätalennuksen pois jääminen parantaa rannan biologista tuotantoa, syyskutuisten kalojen lisääntymisolosuhteita sekä helpottaa talvikalastusta. Myös virkistyskäytön edellytykset paranevat avovesikauden vedenkorkeuden vaihtelun pienemisen myötä ja virkistyskäyttökausi pitenee, kun kevätalennusta ei tehdä vähälumisina keväinä.

Vaikutukset järven käyttöön ja tilaan ovat vähäiset, mutta riippuvat ilmaston kehityksestä. Tarkistamisesta saatava hyöty on huomattava siitä aiheutuviin haittoihin nähden.

Muut mahdolliset toimenpiteet tulva- ja kuivuusriskien hallitsemiseksi

Poro- ja Onkiveden tulva- ja kuivuusriskiä on mahdollista pienentää valuma-alueella tehtävillä toimenpiteillä, kuten laskeutusaltailla, kosteikoilla sekä metsäojiin tehtävillä hidastusrakenteilla tai tilapäiseen käyttöön tarkoitetuilla tulvavesien pidätysaltailla. Huipputulvatilanteissa keinona voisi olla myös järven lähtöomaan rakennettu tilapäinen pato. Tällaisten rakenteiden määrän valuma-alueella pitäisi olla huomattava ja niiden sijainnin keskeinen, jotta niillä olisi tulvariskin pienentäjinä merkitystä. Vesiensuojelullisesti kuorituksen vähentämisen kannalta valumavesien pidätysrakenteita kuitenkin suositellaan.

Maaninkajärvellä aiheutuu tulvariskiä silloin, kun Onkiveden juoksutus on suuri, mikä johtuu Maaninkajärven ja Pohjois-Kallaveden välissä olevien Mustavirran ja Ruokovirran kapeikkojen vettä padottavasta vaikutuksesta. Kapeikkojen perkauksilla olisi mahdollista alentaa putoukorkuutta näissä tilanteissa jonkin verran. Koska Onki- ja Poroveden säännöstelyn tarkistamisen vaikutukset Maaninkajärveen ja Kallaveteen ovat hyvin vähäiset, ei perkauksia tässä yhteydessä esitetä tehtäväksi eikä jatkotarkasteluihin katsota olevan tarvetta.

Ehdotus uusiksi lupamääräyksiksi

Onkiveden säännöstelyluvan lupamääräyksiä ehdotetaan tarkistettavan seuraavasti (*taulukko on vertailun vuoksi kirjoitettu näkyviin voimassa olevan padotus- ja juoksutussäännön mukaiset murtoviivat*):

1. Vedenkorkeus ei saa alittaa säännöstelyn alarajaa, joka kulkee murtoviivana seuraavien taitepisteiden kautta

Pvm	Vedenkorkeus NN +m	
	Uusi määräys	<i>Nykyinen määräys</i>
1.1.	84,45	84,47
1.4.	84,10	84,10
10.5.	84,10	84,10
1.6.	84,45	84,45
1.11.	-	84,45
1.12.	-	84,60
31.12.	84,45	84,47

Säännöstelyn alarajan alittamisen estämiseksi on juoksutusta ajoissa vähennettävä ja säännöstelypato pidettävä täysin suljettuna, kun vedenkorkeus on säännöstelyn alarajan alapuolella.

2. Vedenkorkeus ei saa ylittää säännöstelyn ylärajaa, joka kulkee murtoviivana seuraavien taitepisteiden kautta:

Pvm	Vedenkorkeus NN +m	
	Uusi määräys	<i>Nykyinen määräys</i>
1.1.	84,80	84,80
1.4.	-	84,30
1.5.	-	84,80
1.6.	84,80	84,80
5.6.	84,65	84,65
1.11.	84,65	-
1.12.	84,80	84,80
31.12.	84,80	84,80

Säännöstelypatoa riittävästi avaamalla pyritään estämään vedenkorkeuden nousu säännöstelyn ylärajan yläpuolelle. Vedenkorkeuden noustessa ylärajan yläpuolelle säännöstelypato on pidettävä täysin auki.

3. Jos hydrologisten ennakkoarvioiden perusteella on odotettavissa keskimääräistä suurempi kevättulvakorkeus, lasketaan Onkiveden vedenkorkeutta tasaisesti kevättulvan alkuun saakka säännöstelyn alarajaa alittamatta.

4. Vedenkorkeus pidetään kevättulvan mentyä ohi joulukuun 1. päivään saakka tavoitekorkeudella NN +84,55 m. Tavoitekorkeuteen sallitaan $\pm 0,10$ m:n vaihtelu ottaen huomioon odotettavissa olevat tulovesimäärät.

5. Viannankosken kalatiehen juoksutetaan sen tarvitsema vesimäärä. Juoksutuksen on oltava aina vähintään $0,5 \text{ m}^3/\text{s}$.

Poroveden säännöstelyluvan lupamääräyksiä ehdotetaan tarkistettavan seuraavasti (*taulukko on vertailun vuoksi kirjoitettu näkyviin voimassa olevan padotus- ja juoksutusohjeen mukaiset murtoviivat*):

1. Vedenkorkeus ei saa alittaa säännöstelyn alarajaa, joka kulkee murtoviivana seuraavien taitepisteiden kautta:

Pvm	Vedenkorkeus NN +m	
	Uusi määräys	<i>Nykyinen määräys</i>
1.1.	85,45	85,47
1.4.	85,10	85,10
10.5.	85,10	85,10
1.6.	85,45	85,45
20.10.	-	85,45
1.12.	-	85,60
31.12.	85,45	85,47

Säännöstelyn alarajan alittamisen estämiseksi on juoksutusta ajoissa vähennettävä ja säännöstelypato pidettävä täysin suljettuna, kun vedenkorkeus on säännöstelyn alarajan alapuolella.

2. Vedenkorkeus ei saa ylittää säännöstelyn ylärajaa, joka kulkee murtoviivana seuraavien taitepisteiden kautta:

Pvm	Vedenkorkeus NN +m	
	Uusi määräys	<i>Nykyinen määräys</i>
1.1.	85,80	85,80
1.3.	85,80	-
15.3.	85,90	-
1.4.	-	85,30
1.5.	-	85,90
1.6.	85,90	85,90
5.6.	85,65	85,65
20.10.	85,65	-
1.12.	-	85,80
31.12.	85,80	-

Säännöstelypatoa riittävästi avaamalla pyritään estämään vedenkorkeuden nousu säännöstelyn ylärajan yläpuolelle. Vedenkorkeuden noustessa ylärajan yläpuolelle säännöstelypato on pidettävä täysin auki.

3. Jos hydrologisten ennakoarvioiden perusteella on odotettavissa keskimääräistä suurempi kevättulvakorkeus, lasketaan Poroveden vedenkorkeutta tasaisesti kevättulvan alkuun saakka säännöstelyn alarajaa alittamatta.

4. Vedenkorkeus pidetään kevättulvan mentyä ohi joulukuun 1. päivään saakka tavoitekorkeudella NN +85,55 m. Tavoitekorkeuteen sallitaan $\pm 0,10$ m:n vaihtelu ottaen huomioon odotettavissa olevat tulovesimäärät.

5. Säännöstelypadon ohi juoksutetaan Nerohvirran kalatiehen aina sen tarvitsema vesimäärä.

Kanavien kautta tapahtuvia juoksutuksia koskevaan lupaehtoon ei esitetä muutoksia.

Koska määräysten tarkistamisella ei merkittävästi muuteta säännöstelyn tarkoitusta eikä lisätä sen haitallisia vaikutuksia vesiympäristöön ja sen käyttöön ja toimenpiteellä ensisi-

jaisesti edistetään vesiympäristön suojelua ja sen käyttöä, ei lupaehtojen tarkistamista määräajoin pidetä tarpeellisenä.

Hakemuksessa on lisäksi esitetty ohjeistus, jota suositellaan noudatettavan säännöste-lyssä. Ohjeistus koskee lumen aluevesiarvon ja vesistöennusteiden huomioon ottamista juoksutuksissa, juoksutusten säätelystä hauen lisääntymisedellytysten parantamiseksi sekä juoksutusmäärää Viannonkoskessa. Lisäksi suositellaan, että avovesikaudella jär-vien vedenpintaa pidetään mahdollisimman lähellä vedenkorkeuden ylärajaa ottaen kui-tenkin huomioon rankkasateista aiheutuvat riskit ylärajan ylittymiselle. Ohjeistusta ei ole ehdotettu lisättäväksi lupamääräyksiin, jotta lupaehdot pysyisivät joustavina ja sopeutui-sivat erilaisiin tulevaisuuden vesi- ja ilmastomuutostilanteisiin.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennys

Hakija on 19.3.2019 toimittanut täydennyksen asianosaisten yhteystietoihin.

Hakemuksesta tiedottaminen

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Iisalmen ja Kuopion kaupungeissa sekä Lapinlahden ja Vieremän kunnissa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esit-tämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 6.5.2019. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus), Pohjois-Savon ELY-keskukselta kalatalousviranomaisena, Kuopion ja Iisalmen kaupun-geilta, Lapinlahden ja Vieremän kunnilta sekä Kuopion ja Iisalmen kaupunkien ja Lapin-lahden ja Vieremän kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä Väyläviraston Sisäve-siväylät -yksiköltä.

Lausunnot

- 1) **Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus** on lausunnossaan to-dennut, että hakemuksen pohjana oleva selvitys on kattava ja haettu muutos perus-teltu ja siitä on enemmän positiivisia kuin negatiivisia vaikutuksia. Koska Onki- ja Po-roveden säännöstelyn muutoksella ja säännöstelyn toteutuksella on kuitenkin vaiku-tuksia myös alapuolisissa vesistöissä, hakemuksessa esitetty Maaninkajärven ja Pohjois-Kallaveden välissä olevien Mustanvirran ja Ruokovirran perkaustarpeen sel-vittäminen hyötyineen ja mahdollisine haittoineen on perusteltua.

Esitettyjen muutoksien myötä alueella olevien säännöstelyrakenteiden kuntoon ja toimivuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska sään ääri-ilmiöt (mm. rankka-sateet, lumimäärät) ovat oletetusti kasvamassa ja laitteistojen tulee olla varmatoimi-sia. Lisäksi muutoksien myötä korostuu jatkossa aikaisempaa enemmän säännöste-lyn ohjaus ja ennakointi, huomioiden mm. lumen keväisen vesiarvon. Säännöstelyn toteutuksella tulee erityisesti pyrkiä estämään maa-alueilta aiheutuvaa huuhtoumaa ja sen tuomaa ravinnekuormaa keväisin. Säännöstelyn toimivuutta olisi suositeltavaa

tarkastella tietyn ajan kuluessa, jonka perusteella tehdään arvio, onko lupamääräyksiä syytä tarkentaa tai muuttaa vastaamaan mahdollisesti muuttuneita ilmasto- tai muita ympäristöolosuhteita.

- 2) **Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kalatalousviranomaisena** lausunnossaan todennut, että Mustanvirran ja Ruokovirran perkaukset eivät ole yleisen kalatalousedun kannalta vaihtoehto sopeutuvalle säännöstelylle muun muassa siksi, että ne ovat koko Kallaveden ravintoketjun kannalta merkityksellisen kuoreen lisääntymispaikkoja. Hakemuksen mukainen hanke ei aiheuta haittaa yleiselle kalatalousedulle. Lupamääräyksissä tulee huomioida voimassa olevan luvan mukaisesti Viannankosken ja Nerohvirran kalateiden tarvitsema vesimäärä.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä Iisalmen kaupungin ja Vieremän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, Lapinlahden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, Lapinlahden kunnanhallitus, Vieremän kunnanhallitus ja Väyläviraston Sisävesiväylät -yksikkö ovat lausunnoissaan todenneet, ettei niillä ole huomauttamista hakemuksen johdosta.

Hakijan selitys

Hakija on selityksessään todennut, että padotus- ja juoksutusselvityksen suositusten mukaisesti hakija tulee teettämään esiselvityksen Ruoko - ja Mustavirran perkausmahdollisuuksista, mikäli maa- ja metsätalousministeriö myöntää siihen rahoitusta. Hankkeen toteuttamisedellytykset arvioidaan kyseisen selvityksen perusteella ja jos se osoittaa hankkeen olevan toteutettavissa, sille haetaan erillinen vesilain mukainen lupa.

Valvontaviranomaisen lausuntoon liittyen hakija toteaa lisäksi, että säännöstelyrakenteiden toimivuus on pyritty varmistamaan patojen peruskorjauksilla ja automatisoinnilla. Myös vedenkorkeushavaintojen varmuutta on parannettu asentamalla järville kahdennettu vedenkorkeuden seuranta, jotta mahdolliset havaintoasemien antamat virheelliset korkeudet havaitaan ajoissa. Säännöstelyn tarkistamisen seurauksena ennakkoinnin tarve säännöstelyn hoidossa kasvaa etenkin kevättalvella. Hakijalla on käytettävissä Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämät reaaliaikaiset vesistöennusteet, joita käytetään apuna juoksutusten suunnittelussa ja toteutuksessa. Lisäksi lupaehdotukseen sisältyy määräys, jonka mukaan järvien vedenkorkeuteen tehdään ns. kevätalennus, mikäli hydrologisten ennakkoarvioiden perusteella on odotettavissa keskimääräistä suurempi kevättulva. Lisäksi suunnitelmassa on esitetty lumeen vesiarvoon perustuva ohje siitä, milloin alennus on syytä tehdä sekä ohjeistettu käyttämään saavutettu varastotilan lisäys tehokkaasti hyväksi, jos odotettavissa on keskimääräistä suurempi tulva. Hakijalla on tarkoitus laatia järvien säännöstelystä vuosittainen jälkiarviointi, jossa arvioidaan säännöstelyn onnistumista. Lisäksi voidaan tehdä jälkilaskentaa siitä, miten kevätalennuksen tekeminen tai tekemättä jättäminen olisi vaikuttanut tulvakorkeuksiin. Tällainen jälkiarviointi antaa lisätietoa ja lisää säännöstelijän ymmärrystä vesistön käyttäytymisestä erilaisissa vesitilanteissa. Jälkiarviointi on tarkoitus käsitellä vuosittain alueella toimivan säännöstelyn seurantaryhmän kokouksessa. Jälkiarvioinnin perusteella voidaan myös seurata säännöstelyn toimivuutta ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin lupamääräysten tarkistamiseksi. Säännöstelymääräysten tarkistamisella ei merkittävästi muuteta säännöstelyn tarkoitusta eikä lisätä sen haitallisia vaikutuksia vesiympäristöön ja sen käyttöön. Toimenpiteellä ensisijaisesti edistetään vesiympäristön suojelua ja sen käyttöä. Tämän vuoksi luvan ehtojen tarkistaminen määräajoin ei ole hakijan näkemyksen mu-

kaan tarpeen. Mikäli säännöstelystä aiheutuu vesiympäristön tai sen käytön kannalta haitallisia vaikutuksia, lupaehtoja voidaan tarvittaessa tarkistaa vesilain 19 luvun 7 §:n mukaista menettelyä käyttäen.

Vesistöjen tilaan liittyen hakija toteaa, että säännöstelyn keinoin ei juurikaan voida vaikuttaa järvien kuormitukseen tai veden laatuun. Tulvien alentaminen voi jossain määrin pienentää tulva-alueilta huuhtoutuvien ravinteiden määrää, mutta vaikutus on vähäinen. Toisaalta tulva nostaa kuollutta kasvimassaa rannalle hajoamaan hapellisissa olosuhteissa, mikä mm. vähentää rantojen liettymistä.

Kalatalousviranomaisen lausuntoon liittyen hakija toteaa, että säännöstelyn tarkistaminen ei aiheuta haittaa yleiselle kalataloudelle. Musta- ja Ruokovirran perkaukset eivät sisälly hakemukseen ja niiden mahdollisesta toteuttamisesta laaditaan esiselvitys, jossa tarkastellaan myös niiden kalataloudellisia vaikutuksia. Lupaehtoesityksessä ovat mukana Viannankosken ja Nerohvirran kalateiden minimijuoksutukset, eikä ehdotetut lupamääräykset niiden osalta poikkea nykyisistä lupamääräyksistä.

MERKINTÄ

Asiaa käsiteltäessä ovat olleet käsillä Itä-Suomen vesioikeuden päätösten nro:t 107/VA I/86 (29.1.1987) ja 64/93/2 (14.6.1993) ja Itä-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 103/07/2 (12.9.2007) perusteena olleet asiakirjat

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto tarkistaa Onkiveden, Nerkojärven, Poroveden ja eräiden muiden järvien padotus- ja juoksutussäännön sekä muut säännöstelyä koskevat lupamääräykset. Lupamääräykset, sellaisina kuin ne ovat Vesistötoimikunnan päätöksessä nro 32/1941 (22.12.1941) ja jotka on Itä-Suomen vesioikeuden päätöksillä nro 107/VA I/86 (29.1.1987) ja nro 64/93/2 (14.6.1993) sekä Itä-Suomen ympäristölupaviraston päätöksellä nro 103/07/2 (12.9.2007) osittain kumottu ja muutettu, muutetaan kuulumaan siten kuin jäljempänä lupamääräyksissä A 1) – A 5) Onkiveden osalta, lupamääräyksissä B 1) – B 5) Poroveden osalta ja lupamääräyksissä D 1) – D 5) muiden määräysten osalta samantyyppisesti.

Luvan muuttamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa haittaa, vahinkoa tai edunmenetystä. Ennakoimattomien edunmenetysten osalta annetaan ohjeistus.

Lupamääräykset

A. Onkiveden vedenkorkeutta säännöstellään Viannankosken säännöstelypadolla noudattaen seuraavia ehtoja:

1) Vedenkorkeus ei saa alittaa säännöstelyn alarajaa, joka kulkee murtoviivana seuraavien taitepisteiden kautta:

Pvm	Vedenkorkeus NN +m
1.1.	84,45
1.4.	84,10
10.5.	84,10

1.6.	84,45
31.12.	84,45

Säännöstelyn alarajan alittamisen estämiseksi on juoksutusta ajoissa vähennettävä ja säännöstelypato pidettävä täysin suljettuna, kun vedenkorkeus on säännöstelyn alarajan alapuolella.

2) Vedenkorkeus ei saa ylittää säännöstelyn ylärajaa, joka kulkee murtoviivana seuraavien taitepisteiden kautta:

Pvm	Vedenkorkeus NN +m
1.1.	84,80
1.6.	84,80
5.6.	84,65
1.11.	84,65
1.12.	84,80
31.12.	84,80

Säännöstelypatoa riittävästi avaamalla pyritään estämään vedenkorkeuden nousu säännöstelyn ylärajan yläpuolelle. Vedenkorkeuden noustessa ylärajan yläpuolelle säännöstelypato on pidettävä täysin auki.

3) Jos hydrologisten ennakkoarvioiden perusteella on odotettavissa keskimääräistä suurempi kevättulvakorkeus, lasketaan Onkiveden vedenkorkeutta tasaisesti kevättulvan alkuun saakka säännöstelyn alarajaa alittamatta.

4) Vedenkorkeus pidetään kevättulvan mentyä ohi joulukuun 1. päivään saakka tavoitekorkeudella NN +84,55 m. Tavoitekorkeuteen sallitaan $\pm 0,10$ m:n vaihtelu ottaen huomioon odotettavissa olevat tulovesimäärät.

5) Viannankosken kalatiehen juoksutetaan sen tarvitsema vesimäärä. Juoksutuksen on oltava aina vähintään $0,5 \text{ m}^3/\text{s}$.

B. Poroveden ja sen kanssa samassa tasossa olevien järvien vedenkorkeutta säännöstellään Nerohvirran säännöstelypadolla noudattaen seuraavia ehtoja:

1) Vedenkorkeus ei saa alittaa säännöstelyn alarajaa, joka kulkee murtoviivana seuraavien taitepisteiden kautta:

Pvm	Vedenkorkeus NN +m
1.1.	85,45
1.4.	85,10
10.5.	85,10
1.6.	85,45
31.12.	85,45

Säännöstelyn alarajan alittamisen estämiseksi on juoksutusta ajoissa vähennettävä ja säännöstelypato pidettävä täysin suljettuna, kun vedenkorkeus on säännöstelyn alarajan alapuolella.

2) Vedenkorkeus ei saa ylittää säännöstelyn ylärajaa, joka kulkee murtoviivana seuraavien taitepisteiden kautta:

Pvm	Vedenkorkeus NN +m
1.1.	85,80
1.3.	85,80
15.3.	85,90
1.6.	85,90
5.6.	85,65
20.10.	85,65
31.12.	85,80

Säännöstelypatoa riittävästi avaamalla pyritään estämään vedenkorkeuden nousu säännöstelyn ylärajan yläpuolelle. Vedenkorkeuden noustessa ylärajan yläpuolelle säännöstelypato on pidettävä täysin auki.

3) Jos hydrologisten ennakoarvioiden perusteella on odotettavissa keskimääräistä suurempi kevättulvakorkeus, lasketaan Poroveden vedenkorkeutta tasaisesti kevättulvan alkuun saakka säännöstelyn alarajaa alittamatta.

4) Vedenkorkeus pidetään kevättulvan mentyä ohi joulukuun 1. päivään saakka tavoitekorkeudella NN +85,55m. Tavoitekorkeuteen sallitaan $\pm 0,10$ m:n vaihtelu ottaen huomioon odotettavissa olevat tulovesimäärät.

5) Säännöstelypadon ohi juoksutetaan Nerohvirran kalatiehen aina sen tarvitsema vesimäärä.

C. Viannankosken ja Nerohvirran säännöstelypatojen lisäksi käytetään Ahkiolahden ja Nerkoon sulkukanavia Onki- ja Poroveden tulvajuoksutuksiin seuraavien ehtojen mukaan:

1) Kun Poroveden kevättulva ylittää korkeuden NN +86,20 m, aloitetaan molemmista kanavista vedenjuoksutus. Nerkoon kanavasta juoksutetaan vettä niin kauan kunnes Poroveden vedenkorkeus tulvahuipun mentyä ohi alittaa korkeuden NN +86,20 m ja Ahkiolahden kanavasta niin kauan kunnes Onkiveden vedenkorkeus alittaa korkeuden NN +85,00.

2) Ellei edellisestä ehdosta muuta johdu, aloitetaan Ahkiolahden kanavasta vedenjuoksutus, kun Onkiveden kevättulva ylittää korkeuden NN +84,90 m, ja juoksutusta jatketaan niin kauan, kunnes Onkiveden vedenkorkeus tulvahuipun mentyä ohi alittaa korkeuden NN +84,90 m.

2a) Hydrologisiin ennusteisiin perustuen voidaan edellä kohdissa C 1) ja C 2) mainitut vedenkorkeudet ylittää ja alittaa enintään 0,20 metrillä.

3) Kevättulvan ohimentyä käytetään Ahkiolahden kanavaa Onkiveden lisäjuoksutukseen, jos Viannonkosken säännöstelypadon ollessa täysin auki Onkiveden vedenkorkeus ylittää 1.6.–30.11. ajankohdan tavoitekorkeuden yli 0,10 metrillä tai 1.12.–31.12. säännöstelyn ylärajan.

Kevättulvan ohimentyä käytetään Nerkoon kanavaa Poroveden lisäjuoksutukseen, jos Nerohvirran säännöstelypadon ollessa täysin auki Poroveden vedenkorkeus ylittää 1.6.–30.11. ajankohdan tavoitekorkeuden yli 0,10 metrillä tai 1.12.–31.12. säännöstelyn ylärajan.

4) Juoksutukset kanavien kautta hoidetaan tie- ja vesirakennushallituksen ja vesihallituksen välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti ja siten, että vesiliikenteelle ja uitolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

Suurin kanavan kautta juoksutettava virtaama on 100 m³/s. Kanavien tulvajuoksutuksen aikana, jonka ei tarvitse olla yhtäjaksoista, pyritään vuorokauden keskivirtaamaan 50 m³/s sekä tarvittaessa ja vesiliikenteen salliessa tätä suurempaankin virtaamaan.

D. Muut määräykset:

1) Poroveden säännöstelty vedenkorkeus määritetään Nerkoon kanavan yläasteikon (Porovesi, Nerkoo, ylä, tunnus 0406200) vedenkorkeushavaintojen perusteella ja Onkiveden säännöstelty vedenkorkeus Ahkiolahden kanavan yläasteikon (Onkivesi, Ahki-onlahti, ylä, tunnus 0406400) vedenkorkeushavaintojen perusteella.

2) Nerohvirran ja Viannankosken järjestelypadot niihin kuuluvine säännöstelyrakenteineen ja vedenkorkeuden havainnointilaitteineen sekä kalatieksi kunnostetut uomat pidetään säännöstelyn edellyttämässä kunnossa.

3) Onki- ja Poroveden säännöstelystä laaditaan vuosittain jälkiarviointi, jossa esitetään ainakin

- lumen aluevesiarvo Onkiveden valuma-alueella maaliskuun 1 päivänä
- laskennallinen arvio siitä, miten kevätalennuksen tekeminen tai tekemättä jättäminen olisi vaikuttanut tulvakorkeuksiin
- ajankohta, jolloin vedenpinta saavutti kesäkorkeuden ylärajan
- ajanjakso, jolloin padot ovat olleet täysin auki
- luvan saajan arvio toteutuneen säännöstelyn toimivuudesta

Jälkiarviointi on toimitettava sen valmistuttua Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kuopion ja lisalmen kaupunkien sekä Lapinlahden ja Vieremän kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille.

4) Luvan saajan on arvioitava kymmenen vuoden kuluttua luvan lainvoimaiseksi tulosta muutettujen säännöstelymääräysten soveltuvuutta vallitseviin ja arviointiajankohtana olemassa olevan tiedon perusteella ennustettaviin kahden seuraavan kolmekymmen-vuotisjakson ilmasto-olosuhteisiin. Arvio on toimitettava Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle luvan muuttamisen tarpeen arvioimiseksi.

5) Tässä päätöksessä edellytetyn säännöstelyn alkamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Itä-Suomen aluehallintovirastolle ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Lapinlahden ja Vieremän kuntien ja Kuopion ja Iisalmen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille kuukauden kuluessa säännöstelyn alkamisesta.

Ohjaus ennakoimattoman vahingon varalta

Jos tässä päätöksessä tarkoitetusta toimenpiteestä aiheutuu vahinko, haitta tai muu edunmenetys, jota nyt ei ole edellytetty, voi edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun vaatiessa asianomainen viranomainen lupapäätöksen lainvoiman estämättä saattaa asian vesilain 13 luvun 8 §:ssä säädettyssä ajassa aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

PERUSTELUT

Onki- ja Poroveden säännöstely on osa vesistön järjestelyä, jonka järjestely-yhtiö on toteuttanut vesistötoimikunnan päätöksen nro 32/1941 (22.12.1941) perusteella. Itä-Suomen vesioikeus on sittemmin kumonnut säännöstelyä koskevat alkuperäiset määräykset päätöksellään nro 107/Va I/86 (29.1.1987) ja samalla antanut uudet säännöstelyä koskevat määräykset, joita vesioikeus on päätöksellään nro 64/93/2 (14.6.1993) ja Itä-Suomen ympäristölupavirasto päätöksellään nro 103/07/2 (12.9.2007) osin muuttanut.

Säännöstelymääräysten tarkistamisen tarkoituksena on ilmastonmuutokseen sopeutuminen sekä säännöstelystä järven tilalle ja käytölle aiheutuvien haittojen vähentäminen. Tulva- ja kuivuushaittojen vähentämistarkoituksessa, yhteistyössä alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa laaditun Onki- ja Poroveden padotus- ja juoksutusselvityksen ja sen yhteydessä tehtyjen ilmastonmuutostarkastelujen mukaan nykyiset kalenteriin sidotut säännöstelyrajat eivät toimi ilmaston muuttuessa. Ilmaston muuttuessa kalenteriin sidottu pakollinen kevätalennus (noin 0,5 m) tulee aiheuttamaan ongelmia ja tulovirtaamien kasvu syksyllä ja talvella voi lisätä tulvariskiä Onki- ja Porovedellä sekä alapuolisessa Maaninkajärvessä.

Säännöstelymääräysten muuttamisesta saatava hyöty yleiselle edulle syntyy vesistön ekologisen tilan sekä virkistyskäyttö- ja kalastusmahdollisuuksien parantumisesta. Vedenkorkeuden kevätalennuksen pois jääminen voi parantaa rannan biologista tuotantoa ja syyskutuisten kalojen lisääntymisolosuhteita, helpottaa talvikalastusta, vähentää avovesikauden vedenkorkeuden vaihtelua ja pidentää virkistyskäyttökautta. Hankkeesta koituu ennalta arvioiden hyötyä yksityiselle edulle erityisesti ranta-alueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien parantumisena virkistyskäyttökaudella.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu menetystä yleiselle tai yksityiselle edulle. Hankkeella ei muuteta keskivedenkorkeutta, joten hakijalle ei myönnetä uutta käyttöoi-

keutta alueisiin. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muutakaan korvattavaa edunmenetystä. Hanke ei ole kaavan vastainen.

Koska säännöstelymääräysten muuttamisen vaikutuksia voidaan ennalta arvioida vain laskennallisesti, on luvan saaja velvoitettu vuosittain arvioimaan, miten säännöstely on onnistunut. Koska olosuhteet ovat muuttuvia, on luvan saajan lisäksi velvoitettu tarkastelamaan kymmenen vuoden kuluttua muutetun säännöstelyn toimivuutta vallitsevissa ja edelleen muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa.

Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosiksi 2016-2021 mukaan Poroveden, Onkiveden ja Maaninkajärven ekologinen tila on tyydyttävä. Säännöstelymääräysten muuttamisesta aiheutuva vähäinen muutos vesistön ekologiseen tilaan on positiivinen. Laadittu padotus- ja juoksutus selvitys ja sen perusteella haettu muutos säännöstelylupa on Vuoksen vesienhoitosuunnitelmaan liittyvän Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelman vuosiksi 2016-2021 mukainen perustoimenpide. Tarkistettu säännöstelyohje tukee siten vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Edellä esitetyn perusteella hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 10 §, 18 §, 7 luvun 2 §, 19 luvun 5 §

LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN VASTAAMINEN

Aluehallintovirasto on ottanut Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ja Järvi-Suomen kalatalouspalveluiden lausunnoissa esitetyt vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Viranomaisen aloitteesta vireille pannun asian käsittelystä ei peritä maksua.

Vesilain 18 luvun 12 §

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Jäljennös päätöksestä

Kuopion kaupunki
Iisalmen kaupunki
Lapinlahden kunta
Vieremän kunta
Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Iisalmen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Lapinlahden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Vieremän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -
vastualue
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Järvi-Suomen kalatalouspalvelut
Väylävirasto, Sisävesiväylät -yksikkö
Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla, internetissä ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta ilmoitetaan Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan internetissä aluehallintoviraston Lupa-Tietopalvelussa. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Kuopion ja Iisalmen kaupunkien sekä Vieremän ja Lapinlahden kuntien virallisella ilmoitustaululla.

Tieto päätöksestä julkaistaan Uutis-Jousi ja Iisalmen Sanomat nimisissä lehdissä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liite Valitusosoitus

Esko Vaskinen

Johanna Ahonen

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Esko Vaskinen ja Johanna Ahonen (asian esittelijä).

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Valitusviranomainen	Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 13.1.2020.												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava: - päätös, johon haetaan muutosta, - valittajan nimi ja kotikunta, - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa, - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi, ja - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Sähköisesti toimitettua valituskirjelmää (faksilla tai sähköpostilla) ei tarvitse allekirjoittaa, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Myös mahdolliset yhteystietojen muutokset valituksen käsittelyn aikana on ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle.												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä: - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle, - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table><tr><td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr><tr><td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr><tr><td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr><tr><td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr><tr><td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr><tr><td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr></table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa . Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhajan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiarhmissa eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												

Tämä asiakirja ISAVI/5574/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/5574/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ahonen Johanna 29.11.2019 14:28

Ratkaisija Vaskinen Esko 02.12.2019 12:09